

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék“ előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyzög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Jobb jövő küszöbén.

Bpest, febr. 28.

A Bánffy-kormány életének utolsó hónapjában beállott parlamenti válság most már a megkívánt formák között is végleges elintézést nyert.

A Bánffy felmentését és a Széll kormány kinevezését tartalmazó királyi kéziratokat a hivatalos lap már hétfőn közölte.

Bánffy Dezső báró meglehetősen elégedve a királylyal, mert ez a leghizelgőbb kifejezésekkel ismeri el az ő érdemeit és teljesített szolgálatait s ráadásul még a legnagyobb rendjellel, a Szent-István rend nagykeresztjével dekorálja.

Hát ha alaposan lehetetlennek tette magát Bánffy ur a parlament és a nemzet előtt s bár a bukás, mely elérte, a lehető leggyásosabb azok között, melyekben lelépő kormányférfiúnak valaha része volt, amde mindama keserűségeket, melyeknek utóbbi időben részese volt, kétségkívül nagyban megédesíti a királyi kegyelme, a mely szokatlanul pazar módon nyilatkozott meg Bánffy ur irányában.

Még Tisza Kálmán is, a ki 15 évig uralkodott, sem részesült oly meglepetéssel, mint a hogy a király Bánffy urat négy esztendői kormányzása után részesítette és Tisza Kálmán 15 évi munkával tett szert ugyanarra az érdemkeresztre, a melyet Bánffy ur négy évi munkával szerzett meg.

Ennyiben tehát Bánffy ur feltétlenül jobban jött ki, mint valamennyi elődje.

Most már azzal a pompásan díszített érdemkereszttel, a lehető legnagyobb meglepedéssel vonulhat vissza az apanagyfalvi tuskulanumba, mert bizony vajmi kevés halandó dicsekedhetik azzal, hogy oly szűkre szabott tehetséggel és aránylag kevés fáradsággal oly teljes királyi elismerésre és oly magas kitüntetésre tett szert, mint éppen ő.

És ezzel azt hisszük, a politikai közéletben le is számolhatunk Bánffy urral. A mit megmunkált, annak megkapta a díját. A mit keresett, megkapta: a bukást lefelé és az elismerést felfelé.

A mit még rontani akart az alkotmányon és a nemzet gazdasági függetlenségén, az hála az ellenzék kitartó küzdelmének, most már kellő határok közé van szorítva. És a mi kárt okozott az országnak és nemzetének, azt a változott viszonyok közt most már reményünk van kikapni.

Ő tehát most már véglegesen eljátszta a maga jétékait. A politikai közéletben immár semmi szerepe sem lehet, s mikor mi a királyi kitüntetést regisztráljuk, abban a reményben tesszük, hogy a Bánffy Dezső neve most már végkép letűnik a közélet teréről, s benne csak azoknak a csoportja növekszik, a kiket a világ végleg elfelejt, s a kik a világot már egyáltalán nem érdeklik.

Azok a feladatok, melyek ebben az országban az államférfiakra várnak, most már — egyelőre legalább — a Széll kabinet és azok, a kik netán utólag abban helyet foglalnak — fogják magukra venni. És ezt bizonyára megteszik a nélkül, hogy Bánffy urtól esztét, bölcsességet, gyakorlatiasságot és tanácsot kérjenek.

A hivatott államférfiak most már — ha a fuzió tetteleg is megvalósítható — valamennyien egy csomóba kerültek, s nekünk reményünk van abban, hogy akár Széll Kálmán, akár más államférfiú vezérlete alatt nem fognak ismétlődni azok a sajnálatos események, a melyek Bánffy szerencsétlen kormányzata alatt megtörténtek.

A függetlenségi pártot ugyan ez a kormány is rendben fogja találni magával, de az a párt kétségkívül nem fog gátakat emelni olyan törekvések elé, a melyeket a Hazára és Nemzetre nézve üdvöseknek ítél.

Mi legalább azzal a reménnyel tekintünk a válság után bekövetkezett ezen állapot elé — melynek létrejötté elsősorban az ellenzék érdeme — hogy a nemzetnek ez a rendszer változás csak előnyököt fog biztosítani.

A politikai és erkölcsi közélet olyan egyetemes tisztuláson ment keresztül az utóbbi napokban, a mely bizonyára éreztetni fogja a maga üdvös hatásait a közélet minden ágazatában, s az ellenzék abban fogja örömeit találni, ha az ő elszánt küzdelme következtében beállott változás minden vonalon eredményes lesz a nemzetre nézve.

Politikai hír.

A nemes-ócsai mandátum. A nemes-ócsai választókerületből petíciót adnak be a választás ellen, de ez a kérvény aligha fog tárgyalás alá kerülni, mert Zámory hir szerint nem fogadja el a mandátumot. A lakosság körében különben olyan nagy az elkeseredettség, hogy az ellenzékiek tegnap is összetűztek a kormánypárti választókkal s a véres csetepaténak csak a csendőrség közbelépése vetett véget. A katonaság még nem vonult be a kerületből.

A helyzet.

A kormány programja.

A politikai körök a mai nap elé nagy kíváncsisággal néznek, mert a Széll-kabinet ma mutatkozik be a parlamentben, s mond programot.

Mint Budapestről, írják a programnyilatkozat első sorban fel fogja sorolni azokat a teendőket, melyek az ellenzéki pártokkal létesített egyezmény értelmében még a jelen országgyűlés által megoldandók. Ezeknek ismertetése után a kormány az általános kormányzati irányról fogja a Házat tájékoztatni. A nyilatkozat ezen része, a mint értesülünk, konzervatív, higgadt kijelentéseket fog tartalmazni. Utalni fog a közigazgatási reform feladatára; intenzív kereskedelmi és gazdasági politikát, a közoktatásügyi fejlesztését, pénzügyi téren pedig az államháztartásban az egyensúly fenntartását fogja hirdetni. Az új kormány célzatos magyar nemzeti politikát ígér, melyben a magyar állameszme folytonos megszilárdítását tűzi ki célul. Lesz a beszédnek alighanem egy a külügyi helyzetre vonatkozó passzusa is, melyben Széll Kálmán, ki sokáig volt a delegáció elnöke, a monarchia jelenlegi külügyi politikájának helyeslését fogja kijelenteni.

A mai ülés.

Madarász apó tegnap kifüggesztette a hivatalos plakátokat, melyek hírül adják az ország közönségének, hogy a képviselőház márczius elsején délelőtt tíz órakor ülést tart. Ez történelmi jelentőségű ülése lesz a képviselőháznak. Bemutatkozik a Széll-kormány, a mely az alkotmányért folyt küzdelemben született meg s a mely valójában a magyar alkotmány erejének győzedelme.

Ez ülés tanácskozását Madarász József korelnök fogja vezetni. Mindjárt az elnöki megnyitó után Csávossy háznagy bevezeti az ülésterembe a Széll-kormány tagjait, a kik helyet foglalnak a miniszteri bársonyszékeken, kétségkívül a Ház minden oldalán fölhangzó éljenzések közt.

Erre fölolvastatja Madarász elnök Bánffy bárónak utolsó átiratát, a melyben értesíti az országgyűlést, hogy a felség a minap bejelentett lemondását elfogadta. Ennek a fölolvására is fölhangzik az éljen — az ellenzéki oldalon, Madarász apó ezután az új kormány kinevezésének a kéziratát olvastatja föl. A mint ez elhangzik, föláll Széll Kálmán, hogy elmondja a maga és kabinetje részéről kormányzati programbeszédét.

Fölállanak a pártok vezetői és álláspontjukat meg fogják határozni. A lefolyt küzdelemre mindenki vissza fog tekinteni s minden valószínűség szerint már e felszólalásokban kifejezésre jutnak a pártgyűlési szándékok.

Ez az ülés két óránál hosszabb ideig fog tartani s a csütörtöki ülés napirendjének megállapítása lesz a végső akkordja.

Délután 1 órakor a főrendiház is ülést tart s ezen is bemutatkozik az új kormány s itt is elmondja a programbeszédét.

A disszidensek visszatérése.

Mint már tegnap táviratilag jelentettük, a disszidensek elhatározták, hogy visszatérnek a szabadelvű pártba. Visszatérésüket a következő határozattal indokolják:

Midőn a szabadelvű pártkörből mult év decz. havában kiléptünk, tettük ezt azért, mert nem helyeztük azt a politikai irányt és azokat a módokat, melyeket a miniszterelnök a fennforgott válságból való kibontakozásra ajánlott és követett.

Nyilvánosan teti nyilatkozatainkban meg is jelöltük elveiben és irányában azt a politikát, melyet követendőknek tartottunk.

Kilépésünk alkalmával egyszersmind fentartottuk szabadelvű pártállásunkat és az ebből folyó irányt és elveket.

Miután a miniszterelnökségben változás állott be és a politika, melyet a válságból való kibontakozásra az új miniszterelnök elfogadott és eredményre vitt, megegyez azzal, melyet alapjaiban és irányában kilépésünk alkalmával felállítottunk és ajánlottunk és a melynek érvényre juttatásáért azután is működünk: a különállás okai megszűntek s ennek megfelelőleg egyértelműleg megállapodtunk abban, hogy a szabadelvű pártkörbe belépünk.

Hegedüs Sándor hivatalbalelépése.

Budapest, febr. 28.

Ma délután egy órakor fogadta Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a miniszterium tisztikarát a kereskedelmi miniszterium nagytérében. A tisztikar riadó éljenzésben tört ki, a mikor a miniszter megjelent a teremben. Az éljenzés csillapultá után Schmidt József dr. államtitkár üdvözölte az új kereskedelemügyi minisztert.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter erre a következő beszéddel válaszolt:

Méltóságos uram! Tisztelt uraim!

Öszinte bizalommal jöttem önök közé és nem kérek egyebet, mint hasonló bizalmat. Nagy, nehéz feladatra vállalkoztam különösen azért, mert hazánk közgazdasági érdekeinek széles köre várja munkálkodásunkat és még inkább azért, mert a hivatalos működés előttem csak távolból ismeretes és ennek következtében sokat kell tanulnom, tapasztalnom, hogy azt a gépezetet, a melyből ez áll, czélszerűen és minden fennakadás nélkül vezethessem.

Ha mégis vállalkoztam erre, első sorban természetesen ö. cs. és ap. kir. felségének nagymértékű kegye biztatott, másfelől biztatott a remény, hogy ebben a működési körömben kellő támogatást fogok nyerni egy buzgó tisztikar és az ország minden tényezője részéről.

Arra kérem önöket és önök által az egész ország közvéleményét, ne méltóztassanak irányomban nagy várakozásokat támasztani; mert a várakozáson alul maradni: szégyen, a várakozást meghaladni: dicsőség. Ne fozsanak meg ettől a dicsőségtől. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Jól tudom azt is, hogy egy nagy testületben, a milyen most vezetésem alá kerül, különböző tehetségek, különböző jellemek — azt lehet mondani — bizonyos összhangba hozandók és ez igen nagy, nehéz feladat. És mert munkaprogramot nem akarok adni, — ezzel a parlamentnek tartozom — önöknek csak erről a viszonyról, a mely felfogásom szerint köztünk üdvös és hasznos lehet, ha egyenlően fogjuk fel.

Kellő tisztelettel a rang iránt, előttem az érdem és a munkásság lesz irányadó (Lelkes éljenzés) és éppen azért pártokdini fogok tanácskozásaink, tárgyalásaink és az ügyek vezetése közben megismeri az érdemet és a munkaerőt. (Tetszés és éljenzés.)

Különösen kérem az előadó urakat, ne titkoljanak el előlem semmit az ügyekből; hadd ismerjem meg mindazoknak erejét, a kik bármely mértékben hozzájárulnak a kérdések megoldásához, hogy jó lélekkel, lelkiismeretesen mérlegelhessem mindenkinek tehetségét és működését (Zajos tetszés): mert én igazságos, szigorú, de a szírgort szeretettel egyesítő vezető akarok lenni. (Éljenzés.)

Nagyon jól tudom azt, hogy minden erkölcsi testületben, a hol annyi tudomány, annyi képzettség, annyi ambíció van, a mennyi itt van, e miniszteriumban és exponált közegekben vannak vetélkedések, talán surlódások is és különösen itt ez annál természetesebb, mert heterogén tényezők vannak egyesítve; ha e vetélkedés a munka vetélkedése és ha e surlódás a vélemények surlódása, kellő tisztelettel fogadom (Éljenzés), de ha e vetélkedés a hiúság és cselszövények vetélkedése és ha e surlódás egyéni érdekeknek a surlódása, ezzel szemben a legnagyobb szigorral fogok fellépni. (Élénk tetszés és éljenzés.) Nagyon jól tudom, hogy ekkora testületben s általában az ország tisztviselőkarában nagyon

sok félreértés, nagyon sok keserűség és egyuttal anyagi gondok is fordulnak elő. Méltóztanak elhinni, mindezek iránt az erkölcsi és anyagi bajok iránt érzékesem van, mert keresztilcsináltam a magam erejéből (Tetszés és éljenzés) és épen úgy tudok érezni az utolsó közeggel, a ki önfeláldozó munkáját talán anyagi bajok között végzi, mint a legelsővel, a ki magas színvonalról tekintti át az egészet és vezeti az egészet. (Élénk tetszés és éljenzés.) És épen azért szolidaritást érzek az elsőtől az utolsóig mindenkivel és érzelmeim melegségi viszem át működésem utolsó részletébe is, de ebből a melegségből csak az fog részesülni, a ki arra érdemes és a ki hasonló melegséggel fordul hozzám. (Lelkes éljenzés és taps.)

Azt is megmondom önöknek: van egy különös természetem; a legnaivabb jóindulattal és jó feltevésekkel közeledem mindenkihez; de csak egyszer vegek észre valakiben rossz indulatot, félrevezetési szándékot, vagy bármiféle meg nem engedett korrektségihányt, abban az esetben teljesen elfordulok tőle és a legnagyobb melegséggel viseltetem iránta. (Élénk helyeslés.)

Ne méltóztassanak rossz néven venni, hogy ez ünnepélyes órában ilyen szavakat mondok; jobb azt előbb megmondani, mint utólagosan megsínyleni. (Igaz! Ugy van! Élénk tetszés.) Legyenek meggyőződve, hogy én dolgozni fogok, de hogy dolgoz-hassam, tisztán kell látnom; tisztán kell látnom az egyéneket és tisztán kell látnom a dolgokat. Én azt kérem önöktől: ne részletek és mellékek körülmények által homályosítsák el az én tekintetemet, nekem világosan és körültekintően messze kell látnom. (Ugy van! Tetszés.) Adják nekem mindig a dolgok érdemét, a dolgok nyelét kezembe; én meg fogom ragadni mindegyiket a magyáért, meg kell értelemmel és szorgalommal eredményre akarom azt vezetni. (Éljenzés.) Hogy tanácskozásaink és az adminisztráció-vezetést hogyan fogjuk beosztani: az idő, a tapasztalás fogja megmutatni. Elhamarkodottan tenni valamit: arrogancia lenne tőlem, mert e részben tájékozatlan vagyok. Megvannak eszméim, megvan irányom; ezekhez hű leszek, ezekhez ragaszkodom. Hogy fogom az önkö segélyével keresztülvinni az életben, azt a tapasztalás, önök közreműködése, bölcs tanácsa, szorgalma és munkássága fogja megadni és remélem, hogy ebben nem fogok eszalódni. (Élénk éljenzés.)

Tudom jól, hogy sokszor lankadás, csüggedés, akár erkölcsi, akár anyagi bajok miatt, hatalmába keríti a tisztviselőt. De kérem meg azokat is, a kik küzdenek, ne feledjék el, hogy az ország legfelfeltettebb kincseinek lelkiismeretes kezelői kell, hogy legyenek; ne feledjék el azt a magaslatos példát, melyet a legmagasabb, legnagyobb hivatalnok, ő Felsége a király ad. (Lelkes éljenzés) a ki sok csalódásnak és sok bánatnak volt kitéve és mégis, mondatom, bámulatos szorgalommal és kitartással, önfeláldozással napról-napra a legcsodálatosabb munkát végzi. Ezt azért mondom mert ha a lankadás vagy pedig lankadás következtében némely dolgok nem kellő időben, vagy nem kellő módon intézettek el, azt csak mi tudjuk, a kik a külvilágból jövőnk be, hogy ebből mekkora károsodás van a közönségnek; azt csak mi érezzük, a kik anyagi téren működünk, hogy egy felszög intézkedés vagy késedelem milyen nemzetgazdasági károkat okoz.

Azért tehát azokhoz is, a kik szenvednek, azokhoz is, a kik küzdenek és egyáltalában mindnyájukhoz egyarántszeretném ezt a kérdést intézni, hogy soha se feledkezzenek meg küzdelmet és önfeláldozást igénylő pályájukon sem a magaslatos, fontos példáról sem az ország érdekeiről és követelményeiről, arról a nagy közönségről, a melynek mindnyájan egyen-egyen szolgálatában kell, hogy legyünk és csak is ennek érdekei szolgálatában [Igaz! Ugy van! Élénk tetszés.]

Én remélem t. uraim, hogy felfogásainak és ebben a töredékes vázlatában osztoznak, remélem, sikeres munkát fogunk végezni. Arról biztosíthatom mindnyájukat minél szebb munkát végez, annál jobban fogom nemcsak tisztelni, de szeretni is és ki minél nagyobb odaadással szenteli magát feladatának, annál nagyobb odaadó barátja fog bennem találni. Isten éltesse önöket! (Hosszas lelkes éljenzés.)

A beszéd a tisztikarra mély benyomást tett. Ezzel az üdvözlés véget ért.

A körjegyzők helyzete.

Felolvasta Kántor József a körjegyzők Kolozsvárt tartott gyűlésén.

Tizenhárom éve, hogy jegyzőnek megválasztottak, s e hosszú idő alatt, csak most van alkalmam Kolozsvár megye jegyző egyesületi közgyűlésén komolyan foglalkozhatni

helyzetünkkel, s jól lehet felettünk Damokles kard függ, mégis tölem kitelhetőleg nyíltan tárom fel közös bajainkat. Nem tudom miféle pokoli erő tartja lelánczolja karunk tehetségesebb férfait, hogy jogaink megvédésére nyíltan sikra szállani nem mernek! Nem tudom vajon ellenséges érületnek nevezem-e azt, hogy hazánk kormányzó férfai habár látják, sőt nyilvánosan elismerik elnyomott helyzetünket, hosszu évek óta késnek bár legkevesebbet is segíteni rajtunk? Semmi érdekeltseget nem mutatnak a jegyzők napról-napra való súlyos megterhelése iránt. Vajjon nem látják-e át, hogy az a közérdek hátrányára is van?

Ez igénytelen felszólalás szűk keretében az összes döntő igazságokat, melyek hivatva volnának, a legkisebb részletekig megvilágítani a jegyzők tarthatlan helyzetét, nem foglaltam egybe, ezt avatottabb egyénekre bízom. Én csak arra töreksem, hogy felkeltsem kartársaimban az önbizalmat s tisztelettel felhívjam arra, hogy súlyos helyzetünkben, minden egyes ember, a tőle kitelhető megfizetett erővel igyekezzék kötelességének megfelelni. S mikor ezt teszi, ébredjen fel benne az a tudat, hogy a kötelesség pontos teljesítésével jogok is járnak; oly jogok, melyektől sem hatóság, sem semmi hatalom önkényesen meg nem foszthat! Ily jogok teljesítését kérhetjük, s ezt megadni szinte kötelesség!

De hát mifélek volnának azok a kötelességek, melyeknek teljesítésére a jegyzők felelőssége, sőt gyakran súlyos büntetések mellett köteleztek? Megkísérlem összefoglalni ezeket; jól tudván, hogy minden egyes kartársam még sok minden adattal bővítheti összefoglalásomat; s tulajdonképp ezzel bizonyítom azt az örök igazságot, hogy egyesült erővel, még a kivihetetlennek látszó dolgok is megvalósíthatók s tökéletesíthetők.

1873-ban rendszerezítettük a községi és körjegyzői állásokat; nagy hazánkfia Deák Ferencz a jegyzőket jelölte ki arra a feladatra, hogy a községek belügyeit vezessék, azok előre haladása, szellemi és anyagi boldogulására minden erejükkel törekedjenek; s ezután végezzék még azokat a feladatokat is, melyeket az államhatalom reájok ruházott.

Ezért uraim, az akkori időben létezett törvényekhez viszonyítva, kielégítőnek látták a jegyzők 400 frt-ot s a megengedett — valószínű jóval több, mint most — mellékes jövedelemmel javadalmazni. Hazánkknak 26 évi előrehaladása alatt, lássuk csak, mikkel szaporodott a jegyzők teendőjének sorozata, mely a 400 frt fizetés megállapításánál figyelembe nem jöhetett!

Először az adó-igéyet kell említenem, melynek annyiféle neme, azok kivételése, lajstromozása, főkönyvelése, beszédése, az intévények szerkesztése, végrehajtása, az árverések megtartása, az illetékek könyvelése, nyilvántartása, felhajtása, földadó változások eszközölése, szóval minden, a mi ebben a kényes kötelességben előfordul — a mit városokban külön osztály végez — mind terhünkre van írva! Hát ez körjegyzőségeken egy embernek beosztva, egy évre teljesen elegendő dolgot ad!

Itt van a községi bíróság, melyre az állam egy filért sem költ s mégis a legkisebb körjegyzőségben is 50—100 frtot, legtöbb helyen 200 frtot is behajót bélyegeken; ez a pénz nem az állam által fizetett hivatalnok munkájának eredménye, s mégis annak pénztárába foly be, ezért a jegyző fárads, s társas községi bíróságot, mint egyedüli értelmiség, ő alkotja. Következik az állami anyakönyvek vezetése. Adtak ezért 100 frtot, de ezzel szemben mily nagy felelősséggel járó munkát teljesítünk, mennyit kell azon összeggel másnak kifizetnünk, hogy kurrencziában legyünk, s ezen teendők folytán napról-napra szaporodó, hivatalból teljesített mellékes dolgokat elvégezhessük, ez a kötelesség naponta 2—3 órást, s folyton megfizetett figyelmet igényel, s hány kartársam van, ki szorgalommal dolgozza, mégis a rendbíróságoktól retteg! Ez a reánk utalt kötelesség elzár sok olyan magán munkálattól, mi ezelőtt bizonyára többet jövedelmezett.

Megajándékoztak az 1894. évi XVI-ik törvénnyel, ez szót a hagyatékra: ez már a terhek legnagyobbika, mert évente a mennyi halálozás történik körülünk, azt 8 nap alatt kötelesek vagyunk — a községbe kiszálva — halálesetbe felvenni, több példányban bíróságokhoz, hatóságokhoz megküldeni, ezt követi még a leltározás a helyszínen, s az irodai teendők. Már csak ezek a teendők is igénybe veszik a jegyző 365 napját. Mi jut most a többire? Pedig a java része meg hátra van! Még számításba kell venem, mint felhasználott időt a fősolgabíró urnál 12 hivatalos, 3 sorozási napot, a községbe való kiutazásra idővesztés czimén 20 napot, főkönyvek lezárására, III. oszt. adó tárgyalására, s egyéb előre nem látott idővesztésre 10 napot. Állami, s másnémet adóként, büntetés pénzekért, papi, tanítói fizetésért való foglalás 35 nap. Irodai, községi, anyakönyvi, adóügyi, utügyi vizsgálatok 15 nap, ez összesen 95 nap. Nem számítom a felek magán ügyeivel elvesztett időt, pedig ez is megle-

hetős sok, s a képviselő testületi gyűlések sem kevesebb számban fordulnak elő. Ne feledjük el a tanügyi, a mezőrendőri, a munkás, az utadói, az árvaügyi, az állategészségügyi, az esküdt bírói, a közrendészeti törvényeket, s ezek alapján hozott szabályzatokat miniszteri s törvényhatósági rendeleteket, s tudja Isten, hogy még hányféle rendeletet ebből a fajtából, mert a kézbesítések már más törvény rendelkeznek! Hát a hatóságoktól azonnal 24, 48 óra alatt, 8 nap alatti rend és fegyelmi bírságokkal körül cziczomázott rendeletek.

Tekintsen csak valaki mélyebben be a körjegyző irodájába; tanulmányozza egy pár hónapon keresztül; elkecserele fogja tapasztalni, hogy nevezetesen Kolozsvarmegyében is 74 jegyző végzi 2—300 egyének a teendőjét. Az utazástól eltekintve, köröknél, azt a teendőt végzi a jegyző, a mit egy 4—5000 lelket számláló rendezett tanácsú város: polgármestere, anyakönyvvezetője, tanácsosa, fő- és aljegyzője, rendőrkapitánya, községi bírójá, pénztárosa, ellenőre, levéltárnoka, iktatója, kiadója, irnoka, végrehajtója, közigazmánya, iradoszolgája s városzolgája — tehát együtt véve 17 egyén.

Ez pedig teljesen igaz, mert községeken az előjárás többi tagjai meg az arverezésnél mint kiküldtek sem képesek működni.

Kolozsvarmegyében 74 embert mondotam, mert hát ki veszi számításba azt az irnoknak nevezett s egy gyengébb minőségű kocsis bérelve díjazott embert, a ki — hogy egyebütt éhen ne haljon — irodába megy, többet ártani, mint segíteni a körjegyzőnek.

Minden ember látja s tudja, csak éppen a nemes vármegye nem veszi tudomásul, hogy mindenki jegyző sanyaru fizetéséből s megnyirbált mellékjöveldelméből kité, sőt három kisegítő egyént is fizet, élelmez, csak-hogy valahogyan végezze a reá nehezded terheket; s menekülhessen az oly mindennapossá vált rend- és fegyelmi büntetésekől: a mi egy tanácsnál talán elő sem fordul.

Csoda-e, ha így kényserhelyzetbe kerülve, egy-egy lesikamló a becsület ösvényéről s épp kezén levő pénzből pótolja a munkaerőre fordított kiadásokat?

Hol van uraim hivatal széles e Magyarország hasonló a jegyzőjéhez, melyben a hivatalnok kell hogy fordítsa saját fizetését a hivatalos munka teljesítésére? Ilyet nem láttam!

Ezzel szemben, ha segítséget kérünk, az illetékes körök nem mulasztják el több, mint 5 év óta mindig hangoztatni: várjanak, mert küszöbön van az államosítás s ez meghozza a jegyzők Eldorádóját! Most nem lehet, a községek szegények, magas a pótdíjuk, többet nem bírnak fizetni, sőt ha türelmetlenkedünk, a lemondást is ajánlathozzák. Hát Kolozsvarmegyében 167,884 lélek egyenként 10—20 krral nem fizethet többet? Mi jogon kötelezhető akkor a 74 jegyző, hogy személyenként egy pár száz forintot fizessen a munkaadók helyett?

Ez nem légből kapott állítás, ez tényeken alapul, számszerűen ki lehet mutatni, hogy megyénkben levő jegyzők mellékkeresetüket reafizetik a kisegítő személyzetre. Pedig itt nincs, mint az alföldi jegyzőknek 400 lrt fizetésük, faizás, legeltetés, 20—50 holdig terjedő jó minőségű föld haszonélvezetűvel ösztökölve; s még a megélhetési viszonyok is nehezebbek.

Bizony uraim 50 év óta Magyarországon a helyzet csak kevéssé változott. Jogilag a jobbágyok megszűntek létezni, de tényleg nem. Ma már a régi fogalom szerint nemcsak a föld népét kellene érteni a jobbágy elnevezés alatt, hanem a községi és körjegyzőt, ki abba a helyzetbe jutott, sőt még rosszabb, mert a régi jobbágy hadi, vagy más érdemek folytán lehetett szabad ember, de a jegyző akármennyit dolgozik is, akármily érdemek legyenek, sohasem lehet más, mint jegyző: soha emberfeletti munkájáért megérdemelt fizetést nem kap.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1899. Március 1.

Márciusus.

Te hoztad el sovárgó lelkeinknek Szárnyán a legszobor ünnepet,
Midőn a nép a szolgaság között Békába vervo könnyezett.
S bilinesein senyvedt a gondolat,
Nem volt szabad se szó, se tett.
Hazánkban bujdosók valánk, csupán Önkény szabott törvényeink.

Hiába folyt tehát egy ezredév Küzdelmeim a hősi vér?
Oh, nem. Hiába nem küzdött karunk:
Te benned Márciusus a bér!
Napodnak fenye messze, messze szállt,
Val éjbe szórta sugarát,
A szent szabadság üdve áradott
Újjá teremtve a hazát.

És im, kezet fogott az ur, paraszt,
Munkálni, tenni, mint lehet,
Hogy annyi vész, vihar után nagygyűgyá
Tehesse ezt a nemzetet.
Oh, Márciusus, légy áldva állatunk,
A míg a sirhant eltakar.
Mindent sovárgó lelkeink vágya lesz
S egy drága eskünk: „Csak magyar!”

Fülei Sz. Lajos.

Abban a reményben élve, hogy az intező köröket még egyszer megszállja az 1848. május hó 29-iki szellem s átlátják, hogy az újabb kor jobbágyainak felszabadulására is ütött már az utolsó óra: bátor vagyok a következő indítványt terjeszteni a közgyűlés elébe:

Mondja ki a közgyűlés, hogy a kolozsvarmegyei körjegyzők helyzete tarthatatlan, jelenlegi fizetésük a kor igényeinek egyáltalán nem felel meg. A községi és körjegyzőkre nehezded munkahalmaz, lelket, testet öl, s teljesíteni rendesen lehetetlen.

Ezek alapján utasítsa az egyleti elnökséget, hogy ezen közgyűlés megbeszálásából szerkeszzen egy kellőleg indokolt kérelmet a tekintetes Törvényhatósági Bizottsághoz. Ebben pedig kérje:

1-ször A községi és körjegyzők fizetésének hivatalból 800 frtra való felemelését.

2-ször: Minden 2000 lelket számláló körjegyző és községi jegyzőségbe, 1. 3000 lelket meghaladó jegyzőségbe: két 4—4000 frttal és megfelelő szálláspénzzel irnoki fizetés rendszeresítését.

Kántor József,
körjegyző.

SZÍNHÁZ.

A Stomfay-család. A *Gésák, Carmen, Baba* és sok más operett és opera kétszetelel kintün előadásai után végre helyet szorítottak Csiky Gergelynek is, ki tudvaleg magyar író volt s ha nem csalódunk, irt egy pár szindarabot. Előadták tőle a *Stomfay-család*-ot. De bár ne adták volna! Legalább nem volna okunk most ezt a szomorú krónikát leírni. Legalább nem jött volna rá a közönség sem, hogy a kolozsvari színház nem tud egy magyar társadalmi színművet előadni. Bizony szomorú dolog, hogy ide jutottunk. Szomorú feladat, hogy nekünk ezt az „ország második műintézetéről” kell konstatalnunk. Önkéntelenül támad lelkünkben ez a kérdés: hova fog hanyatlani a vidéki színészet, ha a legfényesebben szegélyezett, a leglekesebb színházpartoló közönséggel megáldott kolozsvari Nemzeti Színházban ilyen előadásokat látunk. Nem tudjuk, hol keressük a baj okát. Mert igaz ugyan, hogy a jelenlegi társulattal teljes lehetetlen egy középfajú színművet, vagy vigjátékot előadni; de az is igaz, hogy még ezzel a társulattal is jobb előadásokat lehetne produkálni, mint tegnap, ha volna valaki, a ki a drámai előadásokkal is törődne. Mert hiába, olyan a színész, ha látja, hogy az ilyen előadásokkal a vezetőfő nem törődik, maga sem csinál lelkiismereti kérdést a dologból s így állnak elő az olyan előadások, mint a tegnapi, a hol senki sem törődik a másikkal s az egész előadás csak jövés-menés, lityolty beszéd, a mit nem úgy mondanak el, mintha publikum is volna a színházban. Tehát két oka is van a rossz előadásnak: a társulat gyöngesége és a nemtörődömség — felülről is, alulról is. Az egyes szereplőkről csupa kíméletből nem is írunk egyenként, inkább a méltatlanul megkínzott nagy publikumhoz szólnunk: vizsgáljalja meg, hiszen bizonyos, hogy Csiky Gergely is megfordulhatott tegnap este néhányszor csöndes sirjában.

Uj darab, uj író.

Uj darabot, uj írók akarok fölfedezni ebben a kis czikkcskében. Azt hiszem, nem teszek ezzel

Egy modern Antonio.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

VIII.

(Folytatás.)

(22)

Rut vizsgálta az ifju arcát és meg volt győződve róla, hogy Marrable elmondta neki az újságot, de nem tudta volna megmondani, hogy azt mi árulta el rajta.

Miles mellette ment, de csak egyszer nézett reá. Látta, hogy a rendesen halvány arcann szokatlan pir volt, hogy szeméi csillogóként ragyogtak. És csodálkozott, ha vajjon Marrable megmondta e neki, hogy ő már le van kötve.

Elhatározta, hogy Dick nem szólt arról és megvetette azt a csalásáért. Világos volt előtte, hogy Rut a Dickkel való interjújáról szándékozott vele beszélni. Forrester érezte, hogy a játék a kezében volt. Csak azt kellett mondania „szeretője megcsalta — ő nem szabad” és a leány szeméi szikráztak volna az indignációtól, midőn elutasította volna ötlet magától.

Ha Miles bizonyos volt valamiről, ő meg volt arról győződve, hogy Rut az igazságot várná azon férfitől, ki szerelmét felajánlotta neki. De ő lojalitással tartozott a barátja iránt. Lojalitással! Minő lojalitást tanusított Dick Havet Hortenz iránt? Nem volt e neki kötelessége Dicket lealcozni, mielőtt Rut a szerelem útján egy lépessel tovább haladt? Nem mondja e egy régi példa beszéd, hogy a szívet ilyenkor lehet megnyerni.

Rut egy kissé közelebb húzódtott hozzá. Forrester azt gondolta, hogy a növekedő sötétségért; de valóban azért, mert Dalton mellettük ment el, a mint később meglátta.

rosz szolgálatot a magyar közönségnek. Az az író, a kit én fölfedezni akarok: *Makray László*. Nem ismeretlen ember, csak a színműírás terén az. Jól ismerik mindenütt az erdélyi *aristokratáknak* ezt a rokonszenves alakját, a ki kiváló műveltségért, a művészetek iránti lelkesedésért a művészvilágban is ismerős ember. Mint ilyen ember, bejárta többször Európát. Látta a kontinens összes színházait, pár hónapot tölt minden évben Párisban, Berlinben, Bécsben és ismerős az ottani művészvilág minden nevezetes alakjával. Mint zeneszerző elsöranu: Berlinben egy kiadó drága pénzén vette meg összes dalait.

Sokat látott, sokat hallott s most maga is irt egy darabot. Címe: *Egy bün története*. Dráma 3 felvonásban. Tíz éve dolgozott rajta nagy elöszerelettel. Mikor az első két felvonás készen volt, több művész, ki őt erdélyi birtokán meglátogatta, nagy elismeréssel nyilatkozott róla. *Prielle* Kornélia is olvasta az első két felvonást és el volt ragadtatva. Az idén, mikor a szerző Kolozsvarra jött, *Fáy Szeréna* biztatta, hogy fejezze már be és adassa elő. Most csakugyan be is fejezte.

Mikor készen volt vele, először is öszinte bírálatot akart. Elhozta Kolozsvarra és átadta nekem, hogy elolvassam. El is olvastam azonnal. Az első, a mit fölfedeztem benne: hogy lesz színpadi hatása. Ez pedig fökellek manapság. A tárgya a francia társadalmi életből van merítve. Meséje érdekesen van megcsinálva és egészen modernül, mondhatni szenzációsan. Az ember végtől-végig érdekföldéssel nézi a cselekmény fejlődését s még csak nem is sejtji, hogy mi lesz a vég. Épen azért az utolsó felvonásnak nagy hatása lesz. A szerzőnek erős oldala az, hogy általában találóan jellemez és színpadi hatás tekintetből fördeme, hogy jó és hálás szerepeket irt.

Van a darabnak hibája is, ez természetes. Egy darabnak, melynek színpadi hatása van, mindig több hibája szokott lenni, mint azoknak, a melyeket az Akadémia arányaival jutalmaznak s a melyek rendszeren elbúknak a színpadon. A feltűnő hibákban segítve van. Kissé hosszú és néhol terjedős volt, de ezen is segítve van. Ilyen alakban színerkerülhet, lesz is hatása s ha a bírálóknak szemükbe is ötlenek a darab hibái: a publikumnak tetszeni fog.

Ez az én véleményem. Tanácsom pedig az, hogy a szerző darabját okvetlen a budapesti *Nemzeti Színház*-hoz nyújtsa be. Be is fogja nyújtani pár nap alatt. Ott a jó színészek majd jól fogják előadni. Az illető színház művészei közt úgy is sokan vannak, kik a darabot részben már ismerik s talán passzióval is fogják játszani szerepeiket. Ha a drámának sikere lesz színpadon, szóval beválik a darab: a Nemzeti Színház csak örülhet, hogy repertoárja egy magyar szerző darabjával bővült.

Barabás Ábel.

IRODALOM.

Százegy külföldi dal. Tudvalevő dolog, hogy a zeneműkiadványok olcsósága tekintetében a híres Peters céget eddig senki sem multa fele. Am legújabbban a mi régi hazai cégünk: a Rózsavölgyi és társa udv. zenekereskedése buzgólkodik azon, hogy érdekes dalkollekciók kiadásával, még a fentemlített német kiadón is tultegyen jutányosság tekintetében. A mulkor a Legújabb 101 magyar népdal-kötetnek potom áron való közrebocsátásával lepte meg a zenevilágot, ma meg a legszebb 101 külföldi dalkal a megjelentetésével vonja magára a zenekedvelő közönség figyelmét. A kötet, a melyről itt említést teszünk, most látott napvilágot. Rég ismert és világszerű népszerűségnek örvendő daloknak sikerült zongorizációit találjuk ott együtt, a melyeknek zongorára való könnyű áttétele a Poor Vilmos praktikus izlését dicseri. Aht, Beethoven, Donizetti, Oser, Gumbert, Höbl, Rücken, Mendelssohn, Meyerbeer, Mozart, Proch, Rossini, Schubert és több hasonló

hírneves zeneköltő neve díszíti a kötet tartalmát, mely ritka gazdagságánál fogva valószággal szenzáció számba megy. A kötet olyan olcsó, hogy azt a kevésbé lehető zenebarát is könnyen bezerkezetheti magának. Az érdekes kiadványból egyelőre csak az első kötet jelenik meg s ennek ára 3 korona Netto. — Melegen ajánljuk a zongorázók figyelmébe.

Egyleti élet.

A kolozsvari F. J. tud. egyetemi kör szépirodalmi és rhetorikai önképzőköre f. hó 4-én (szombaton) d. u. fel 4 órakor saját szállásán (Jókai u. 4.) rendes gyűlést tart, melyre az egyetemi kör tagjai és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívjuk.

Meghívó. A kolozsvari Ferencz-József tudomány egyetemi kör 1899 évi márcz. hó 2-án (csütörtökön) d. u. 5 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok minél számosabb megjelenését kéri az elnökség. Tárnyak: a) I. alelnök, 4 választmányi tag választása (minden karból 1—1) és lapszerkesztő választása, b) félévzáró közgyűlés előkészítése. — Figyelmeztetés: Csak azon tagok gyakorolhatják jogaikat — a kik tagdíj-hátralékaikat 24 órával a gyűlés előtt megfizették. Kolozsvar, 1899 február 27-én: *Gergely György* az e. kör e. i. elnöke, *Senn Ottó* e. i. altitkár.

Márczius 1-ével

uj előfizetést nyitunk

az „ELLENZÉK”-re.

Kérjük az előfizetést mielőbb megtenni, hogy a lap kiadását azonnal megkezdhesük.

Előfizetheti lehet különben bármely naptól kezdve.

Egy hóra 1 frt 50 kr.
Évnyegyre 4 frt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvar, márczius 1.

Hegedüs Sándor köszönete.

Kevés ember dicsekedhetik ma Magyarországon akkora népszerűséggel, mint Hegedüs Sándor, a kit miniszterre történt kinevezése alkalmából az ország minden rly sokan kerestek fel szerencsekívánataikkal, pártkülömbéssel nélkül, hogy mindenkinek külön-külön a gratulációját fizikai lehetlenség, megköszönnie.

Azért lapunk szerkesztőségéhez a tegnapi este a következő sürgönyt intézte:

„Kérem Kolozsvar város nagyérdemű közönsége előtt a személyesen ért kitüntetést alkalmával tanusított megfizető öröm nyilvánításért legöszintébb köszönetemet és hálátmat alkalmas módon tolmácsolni, mert fájdalom nem vagyok abban a helyzetben, hogy mindenkinek szíves szerint külön köszönjem meg.”

Hegedüs Sándor.

Hegedüs Sándor miniszternek ezen távirati üdvözlését hazafias készséggel

Ó oly jó! — folytatá. Ekkor utánozhatatlan kellemel azt tette utána. Önök mind a ketten oly jók!

Forrester tehetetlennek érezte magát. Ha beszél, Marrablet kellett volna elitéli, hallgatása azon nő iránti szimpátiája ellen vét, a kit ő maga választott szerelme tárgyául. Miért volt Rut oly drága előtte? Nem a nagy szépségért. Ő látott szebb asszonyokat, a többek között Havet Hortenzet, azokat látva, szíve nem dobogott gyorsabban és azok a legesekelelybb hatalommal sem bírtak felette.

Azonban a Rut jelenlétében úgy látszott, mintha tisztább levegőt szivott volna be. A nélkül, hogy a leány tudomással bírt volna róla, teljesen uralkodott felette; a legesekelelybb kívánságát kész volt teljesíteni, még akkor is, ha az a kívánság nem volt kifejezve. Nem tudott olyan jóvót képzelní, midőn más-képpen tudna érezni; nem mert a tőle való elválás ideáljára gondolni.

Azon néhány percznyi időköz alatt a nyugodt gondolkodásra, mig Rut távol volt a szobából, valami házi dolog miatt kihívták. Miles elhatározta magában, hogy a lehetetlent tenni megpróbálja. Feltette magában akkor és ottan, hogy az általa szeretett leányt soha sem veszíti el a szemé elől, hogy midőn — barátja felesége lesz, hű barátja marad — barátja és semmi más. Oly mélyen el volt gondolatába merülve, hogy Rut az oldala mellett állott néhány pillanatig, mielőtt a jelenlétét észrevette. Midőn meglátta, fel-pillantott és azt mondta. —

— Tehát Havilad kisasszony szereti a barátomat?

— Igen — volt a válasz. Ki tudna neki ellent állani?

— Dick szerencsés fickó, hogy a kegyed szeretetét megnyerte, — mondá Miles.

— Reményem, hogy kegyed bizonyos magáról? Reményem, hogy nem csinál tévedést és a hálát nem veszi szerelmemnek?

— Nem, oh nem!

— Valóban több. Néha attól félek, hogy ő téved és a szánalmat szerelmemnek veszi. És a leány komoly szemé a társáért kereste.

hozzuk Kolozsvar közönségének a tudomására.

Abban a hitben vagyunk, hogy Kolozsvar város egész közönsége pártkülömbéssel nélkül a mily örömmel üdvözölte Hegedüs Sándor urat, Kolozsvar szülöttjét az őt ért kitüntetést alkalmából, épp olyan ösztatlan készséggel vesz most tudomást arról a közönetnyilvánításról is, melynek Hegedüs miniszter e táviratban is kifejezést ad.

— **Képviselő választás Kolozsvar.** A parlamenti gyakorlat szerint kormányváltáskor a kabinet tagjai, államtitkárai új választás alá kerülnek. A választásokat a szabadelpártpártan elterjedt hírek szerint alkalmasint márcziusban tartják meg. Kolozsvar Hegedüs Sándor lemondása folytán az I. kerületben lesz választás, mely egyhangu fog lenni, mivel a függetlenségi párt Hegedüssel szemben nem állit jelöltet.

— **Városi közgyűlés.** Tegnap d. u. egy másfélóra terjedő tárgysorozat tárgyalásába kezdett a városi közgyűlés.

Fontosak voltak a tárgyak, de nem volt nagy az érdeklődés.

A gyűlést interpelláció előzte meg, a melyről más helyen szólnunk.

A helyigminiszter leiratát a költségvetés tárgyában, kapcsolatosan a konverziós kölcsönnel, Fekete Béla előadása alapján vita nélkül elfogadta a gyűlés.

Az ingatlanok telekkönyvi átírásáért fizetendő városi átírási díj szabályrendelete, valamint a helybeli vásártérre érkező szekerek elhelyezése és azok után vásárvám szedhetésére vonatkozó szabályrendelet után sorra került az adóhivatal szervezeti szabályrendelete és szolgálatai utasítása. Ezt Esterházy főjegyző referálta.

E szabályrendeletben több módosítást tett a miniszter. A szabályrendelet most már meg van állapítva. A végleges állásokat ennek megfelelőleg betöltik, a végrehajtókat állandósítják s egyenruhát kapnak.

A kerékpárosok adójára vonatkozó szabályrendelet is elfogadta a miniszter némi módosítással. Elutasítván a kerékpáros-egylet fellebbezését.

A szepítő-egyletnek ajánlatát, melyet Szabó Gyula terjesztett elé, elfogadták.

Az Erzsébet-utnak. Koleszar indítványára szerferfa csemeték kéretnek a földm. miniszteről, hogy a lakosság között szétösszák.

Mátyás király születési házára mintegy 25 ezer frtg menő összeg engedélyeztetett. Vita után elfogadták azt, hogy Endrasszer vezegesse a restaurálást.

A vízgyűjtő kibővítésére a reservárook áthelyezésére 250 ezer frtot megszavaztak.

Megbizzta a közgyűlés a tanácsot, hogy alkudozzék a kultuszminiszterrel hozzájárulás végett.

Ez ügyet Salamon adta elő; a főmérnök a műszaki részét ismertette. Hozzá szólt: Melitskó, a polgármester, Szabó Sámuel és Purjes Zsigmond dr.

A vízvezeték és csatornadijak kezelésének megállapításával befejeződött a gyűlés, melynek folytatása ma d. u. fog következni.

A leány egy pár pillanatig hallgatott; aztán nyugodtan, de komolyan azt mondta: — Nem gondolom, hogy érzelmeimet félre tudnám érteni. Nem hiszem, hogy a ki igazán szeret, azt az érzelet egy másikkal össze tudná véteni.

Forrester a leányra nézett; az boldogságtól sugárzóan mosolygott.

— Milyen érzés az? — kérde az ifju könnyedén, ambar a szíve sebesen vert.

— Olyan érzés — mondá Rut lassan — mint ha egész életem, minden boldogságom ő volna. Szerelmem oly erős, hogy szinte megijeszt; mert látja ön, én Dicket oly rövid ideig ösmertem. De ugy-e az ilyen féle dolognak nincs időhöz kötött próba kéve? tevé utána mosolyogva.

— Nincsen, édes gyermek, — válaszolá Forrester gyöngéden.

És ő teljesen meg volt arról győződve, hogy a hangja atyái volt. Erős hite volt önuralmának az erejében és azt most a legvégső határig próbára tette. Ha családásának az első rázkodását oly jól tudta leplezni, érvelődött magában — akkor később nagyon könnyű lesz a szerepet játszani, mert a gyakorlati tökéletesség teszi azt.

A mint Rut a munka kosarának a fedelével babrált, felvette a Marrable keztyűjét és felfedezte, hogy egy gomb lecsúszott róla.

— Dicknek nincs senkje, a ki utána nézzen — jegyzé meg félhangon és rögtön keresett gombot, hogy felvarrja.

— Hát nekem van? — kérde Forrester.

— Önnem van nővere — volt a szemrehányó válasz.

— Igaza van — nekem ott van Debora. Rut csudálkozott, hogy a vendége miért nem távozott, miért nézte őtet, mig ő dolgozott. A lámpa világa az ő lágy barna hajára esett.

(Folytatása következik.)

Sz. 1162-899 tan.

192. 3-3 Sz. 503-899.

197. 1-1.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város tulajdonát képező és Torda-Aranyos vármegyében fekvő Alsó-Füle községben levő „Bozeszte” nevű határ részben mintegy 96 katastrális hold területű cserkényre alkalmas állás 3180 frt 40 kr. kikiáltási ár mellett, továbbá ugyanezen erdőrezselen levő mintegy 1916 drb. szász tölgyfa 988 m² haszonfa és 350 m² tűzifa tartalommal, 3079 frt kikiáltási ár mellett, végül ugyanezen erdőrezselen levő mintegy 8-8 katastrális hold területű cserkényre alkalmas állás 944 frt, összesen tehát 7208 frt 40 kr. azaz hétézerkétszázharmincfrt 40 kr. kikiáltási ár mellett 1899 évi március hó 9 én délelőtt 10 órától déli 12 óráig a városi közgyűlési termében tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.

A szóbeli árverés megkezdéséig írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, melyeket a fentebb jelzett időig Kolozsvár szab. kir. város tanácsai iktató hivatalába kell beadni, — mivel a később érkezett vagy utóajánlatok figyelembe vételét nem fogadjuk.

Ugy a szóbeli, mint az írásbeli árverésen résztvevők kötelesek bányapénz gyanánt 1500 frtot, azaz egyezer ötszáz frtot készpénzben — vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt a városi kázipénztári hivatalnál letenni s az erről szóló elismervényt a kikiáltott árverező biztosnak átadni s illetőleg írásbeli zárt ajánlataikhoz mellékelni.

A vevő köteles az átadott erdőrezséseket azoknak átadása napjától számított egy év alatt teljesen letisztítani és kihasználni, — mivel az ezen időn túl otthagyt fatermek a város tulajdonában maradnak, — köteles továbbá a vevő a letartott erdőrezséseket a letartás után azonnal, legkésőbb azonban 1900 évi december hó 31-ig teljesen kitakarítani.

A részletes árverési feltételek és szerződési pontozatok a városi hivatalnál levő 9. számú irodában dr. Szabó Gyula városi tanácsos úrnál megtekinthetők a hivatalos órák alatt, míg az eladandó erdőrezséseket a helyszínén leendő megtekintés iránt Gaszt Antal városi erdősz. urral (akik Kolozsvárt, Belkirály utca 19. szám) lehet értekezni.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1899. február 17-én tartott üléséből.

Szvacina Géza
polgármester.

Sz. 3971-1899

199. 1-1.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye törvényhatóságánál Kolozsvár székhellyel rendezett egy községi mérnöki állás betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen kinevezés útján betöltendő 1200 frt javadalmazás, utazásoknál 4 frt napidíj, 20 kr. kilométer pénzzel egybekötött állást elnyerni óhajtják, pályázataikat az 1888. évi I. törv. cikkben írt minősítést igazoló okmányokkal f. év márczius 30-ikáig Kolozsvármegye alispánja gróf László Istvánhoz annál bizonyosabban nyújtsák be, mert elkezdeni érkezett folyamodványok figyelembe vételét nem fogadjuk.

Kolozsvármegye alispánjától.
Kolozsvárt, 1899 febr. 23.

Gróf László
alispán.

A „magyar-igeni takarékpénztár” közgyűlése

f. év Márczius 26-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni az egyesület helyiségében, — melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Az 1898-ik évi mérleg bemutatása és megbirálása.
3. Nyeremény felosztása.
4. Igazgatósági tag megválasztása.
5. Indítványok.

198. 1-1.

Az igazgatóság.

Olesó tűzifa!

Jó hír!

Salgó Tarjáni kőszénbánya részvénytársulat petrozsényi salon és koczka-szén egyedüli raktára.

Mélyen leszállított ár!!!

Kitűnő hasábos karok között rakott

TŰZIFA

1 öl [4 km.] 9 frt 50 kr. 1 öl [4 km.] felvágva 11 frt 50 fr. házhoz szállítva 1 frttal drágább!

Wertheimer Vilmosnál

Kolozsvár, Széchenyi tér 7.-33. szám.
Telefon hívószám 113. 1022. 16-

Olesó tűzifa!

Jó hír!

Árverési hirdetmény.

Torda-Aranyosmegyében Toroczko község határán 77 hold csererdő területen a cserkéreg nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.

Az árverés határ-déje és helye **1899 évi márczius hó 18-ik napjának d. e. 10 órája** Toroczko község-házánál, a hol az árverezési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Toroczko, 1899 február hó 20 án

Asztalos Gábor,
főszolg. bíró.

Az építési idény közeledtével tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a már 12 év óta fennálló

Építési vállalati üzletemre.

Elvállalok egy helyben, mint vidéken nagy és kisebb új épületek felépítését és mindenféle javítási és átalakítási munkálatokat.

Kiválóan előnyös üzleti összeköttetéseimmel fogva a legjutányosabb árakat alkalmazom.

Tervrajzok, költség-számítások elkészítésére, ugyisintén becslések, felmérések és felülvizsgálatok eszközzésére és a legjutányosabb árak mellett vállalkozom.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

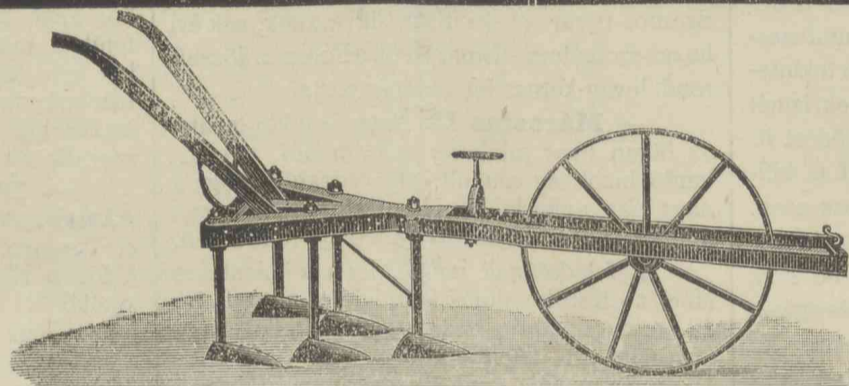
Hirschfeld Lajos

186. 2-6.

Építőmester.

Üzleti iroda: Külmonostor-utca 82 szám.

Távbeszélő-állomás 71. sz.

176 2-6. Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Minden az építkezés szakmájába vágó tervrajzokat, költségvetéseket, felülvizsgálatokat, becsléseket

valamint mindennemű

Építkezéseket

a legjutányosabban felvállalok és elkészítek.

Kérem a n. érd. közönség szives támogatását

ORIOLD ANTAL

126. 4-10.

Építész

Kolozsvárt, Kurta szappan-utca 7. szám.

Magyar tenyészbikák

kiválóan fejlettek és edzettek.

Továbbá:

- Piros, korán érő tavasz buza
- Legkorábbi, bőtermő duppani zab
- Törp, fehér bokorbab, rizai len
- Prairie királyné őriás tengeri
- Legkorábbi székely tengeri
- Alesuthi piros korai tengeri.

162. 4-*

Ötven kilós zsákokban nagy mennyiségben is kapható:

Gróf Teleki Arvéd ur

drassói uradalmában u. p.: Koneza.

RIEGER ANDRÁS

első erdélyi gazdasági gépgyár és vasöntődeje

Nagy-Szebenben

ajánlja elismert és mindenkor első díjakkal kitüntetett készítményeit szántó és földmívelési eszközök,

Különlegességek,

váltó ekék, réthoronák, kukoricza vetőgépek és kapáló ekék (vizonyainknak megfelelően) igen mérsékelt árak mellett.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

Sürgőnyezim: Solymosy-gépgyár.

gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Telephon 198.

Készít legjutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő gőzgépeket a legújabb és legkisebb káros térrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású szivattyukat, sajtókat,

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat; valamint mindennemű gazdasági gépeket, u. m.: cséplőgépet járgányokat, rostákat, Trieureket, szeeskavágókat s' b.

Különös figyelmébe ajánljuk ugy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek nagyban gyártott

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, csigalépesőket s' b. stb.

Mindennemű gépek és géprészek javítását a legjutányosabb áron és teljes megalégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő jóállást vállalunk el.

Tervezzel és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szives pártfogásukat kéri

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

151. 5-*

a vidéki

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás

a Wesselényi Miklós-utczában levő

Poszler és Társa-féle

DIVATÁRU ÜZLET

teljes feloslása miatt

a raktáron levő ezer meg ezer féle divatcikket az idő rövidsége miatt bármily elfogadható olesó árban kiárusítjuk.

A nagyérdemű közönségnek legjobb alkalma van szükségletét beszerezni.

Egy próba vásárlás megfogja győzni, hogy valóban szép és divatcikkeket csaknem főtárban lehet vásárolni. Kedd és Pénteki napokon a felhalmozott maradékok eladása.

Eladás nagyban és kicsinyben.

becses figyelmébe.

OSAN Legjobb a szájnak és fogaknak. Antiseptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval fölhalmozja az eddig ismert legjobb fogszívót.

OSAN-szájvíz üvegekben ára 88 kr. OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

RÓZSATEJ A legjobb és legedesebb szájápoló. 1 üveg 1 frt, konzerváló Balsam-szappan 30 kr. (Orientallische Rosenmilch.)

Tanningene A legjobb HAJFESTŐSZER szőke hajra, barnára, és fekete. Ára 2 frt 40 kr.

Törvényesen védve, lakikismeretesen megismerjük, teljessé ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti raktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-utca 12. és Reger-téle Rádor-egygyárban Váci-körút 11. továbbá minden gyógyszerésznél, áruháznál és parfümeriában. Székhelye: Kolozsvár, Széchenyi tér 7-33. szám. Megrendések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti cégek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-egyes intéseknél. Prospektus ingyen.

KITÜNTETÉSE: London, Párizs, Bécs, Brinnel, Kassai-társaságban, stb.

678.15-26.